

ABSA

'Betrokken bij wat op school speelt'

De Piet Hein maakt deel uit van een groep van vijf scholen met een gezamenlijk bestuur: de Stichting Algemeen Bijzondere Scholengroep Amsterdam (ABSA). Sinds anderhalf jaar staat Rutger Slok aan het hoofd ervan. Welke koers willen de scholen samen varen en hoe ziet Rutger zijn rol daarin? En wat betekent deze samenwerking voor de Piet Hein?

Allereerst: wat valt onder ABSA en wat is de taak van de schooldirectie?

Rutger Slok: "Grofweg is de schooldirecteur eindverantwoordelijk voor de dagelijkse leiding van de school: onderwijskwaliteit, huisvesting, personeelszaken en financiën. ABSA ondersteunt de 5 directies daarin en zet de grote lijnen uit voor de komende jaren. Bijvoorbeeld: een van onze gezamenlijke doelen is dat de resultaten van het rekenonderwijs verbeteren. Als ABSA dicteren wij niet hoé de scholen dat moeten doen – ze kunnen ieder voor zich een methode of werkwijze kiezen."

Welke praktische ondersteuning kan ABSA de scholen daarin bieden?

Rutger: "We zijn met een team van 6 mensen. Onze multi-inzetbare *office manager* neemt allerlei organisatorische taken op zich. Onze *HR-manager* ondersteunt de directies in het personeelsbeleid: ze helpt vacatures opstellen en onder de aandacht brengen, en heeft bijvoorbeeld ook contact met de arbodienst over zieke medewerkers. Onze *controller* stelt de jaarrekening van ABSA op en houdt toezicht op de financiën van de 5 scholen. Hij bespreekt per kwartaal met de directies of de uitgaven nog in de pas lopen met de begroting. Onze *manager onderwijskwaliteit* is sparringpartner voor directies, intern begeleiders en zorgteams van de 5 scholen. Zij monitort de toetsresultaten en voert met hen de kwaliteitsgesprekken hierover. Onze *bovenschoolse opleider* begeleidt stagiaires en zij-instromers en heeft contact met opleidingsinstituten. Ikzelf ben eindverantwoordelijk voor dit geheel op stichtingniveau en vertegenwoordig ABSA in het Breed Bestuurlijk Overleg Amsterdam."

Vijf scholen vallen onder het bestuur van de Stichting Algemeen Bijzondere Scholengroep Amsterdam (ABSA). ‘Algemeen’ omdat het onderwijs niet gebaseerd is op een levensbeschouwelijke of maatschappelijke stroming. ‘Bijzonder’ – in tegenstelling tot ‘openbaar’ – omdat de ouders nauw betrokken zijn bij de schoolbesturen. De andere ABSA-scholen zijn *Het Gein* in Amsterdam-Zuidoost, *De Zuiderzee* op IJburg, *Elzenhagen* in Nieuwendam en *De Zevensprong* in Nieuw Sloten. Samen hebben zij zo’n 1.800 leerlingen. Meer weten over ABSA en de missie voor de komende jaren? Kijk dan op absascholengroep.nl

Hoe krijg je 5 scholen, met ieder een eigen identiteit en aanpak, op één lijn?

Rutger: “Dat is dé uitdaging. We hebben onze gezamenlijke ambities voor de komende jaren geformuleerd en beleidsafspraken gemaakt, er is een duidelijke stip aan de horizon. Er worden ook al zaken in gezamenlijkheid georganiseerd, bijvoorbeeld rondom hoogbegaafdheid en bewegingsonderwijs, maar we kunnen nog veel meer centraal doen en van elkaar leren.”

Jan Wegman, directeur van de Piet Hein: “Ten opzichte van een paar jaar geleden zie ik een grote verandering. Voorheen waren we 5 scholen die elk hun eigen ding deden. We maakten onze kwaliteitsanalyses op andere manieren, onze schoolplannen hadden niet dezelfde looptijd en we werkten met verschillende systemen. Het was heel ingewikkeld voor ABSA om daar één verhaal van te maken. Nu doen we meer op stichtingniveau en werken we met dezelfde instrumenten. Rutger heeft het voortouw genomen om hier lijn in aan te brengen. Tegelijk heb ik nog steeds het gevoel dat we bij de Piet Hein kunnen doen wat bij ons past.”

Rutger: “Aan de ene kant vind ik het heel belangrijk dat je op schoolniveau keuzes mag maken in hoe je aan de gezamenlijke doelen werkt. Aan de andere kant is die vrijheid niet eindeloos. We houden de leeropbrengsten goed in de gaten: maakt ieder kind de leercurve door die we van hem of haar mogen verwachten? Toetsresultaten liegen niet, dat zijn ‘harde data’. Als we merken dat dit niet goed gaat, dan moet ik vanuit mijn rol wat sturender zijn. Ik ben de laatste om met een wijzend vingertje op school te komen, maar ik wil in zo’n situatie wel met de directeur samen optrekken om de kwaliteit op orde te krijgen. Daar is een sterke vertrouwensband voor nodig.”

Rutger Slok werkt 20 jaar in het onderwijs. Hij werd op zijn 29e directeur van een school in Nieuw-West en richtte een nieuwe basisschool op in Weesp: Weesperijk. Na diverse directiefuncties en een periode als interim-bestuurder bij een andere scholengroep in Amsterdam koos hij anderhalf jaar geleden voor ABSA. Hier is hij als voorzitter van het College van Bestuur eindverantwoordelijk voor het dagelijks bestuur van de scholengroep. Hij legt verantwoording af aan de Raad van Toezicht.

“Ik stond graag voor de klas, vooral in de bovenbouw en in wat uitdagender groepen qua diversiteit en gedrag. Toch ben ik al snel de opleiding tot schoolleider gaan volgen. Wat ik namelijk écht wilde was invloed uitoefenen op hoe we het onderwijs in Nederland organiseren. Ik denk dat kinderen daar veel meer van moeten kunnen profiteren, dat we hun kwaliteiten meer tot hun recht moeten laten komen. Dat vraagt van ons dat we proberen ieder kind beter te zien, te kennen en te begrijpen, om hem of haar goed te kunnen begeleiden en te helpen groeien.”

In welke fase zit ABSA nu?

Rutger: “Ik zou het ‘wat zwaarder vaarwater’ noemen. We komen uit een tijd van veel wisselingen in bestuur en staffuncties, waardoor er naar mijn mening te veel blinde vlekken waren. Zo kun je als schoolteam lange tijd in een uitstekende sfeer samenwerken en het idee hebben dat je goed bezig bent met zijn allen, maar niet in de gaten hebben dat de onderwijskwaliteit achterblijft. Dat is aan de hand geweest bij een van onze scholen, die de beoordeling ‘zeer zwak’ van de inspectie heeft gekregen. Dat is heel ingrijpend voor zo’n team. Dat moeten we veel eerder constateren, om proactief en preventief te kunnen bijsturen. Die kwaliteitsslag maken, is een proces. We moeten de tijd nemen om te begrijpen wat er is gebeurd en hoe we moeten schakelen. Dus ja, ik moet wat moeilijke gesprekken voeren hier en daar. Maar uiteindelijk komt er meer rust in de organisatie. Dat is het streven.”

Jan: “Ik zie dat nu de focus op de juiste plekken ligt. Ik ervaar de manier waarop Rutger zijn rol pakt niet als controlerend of beoordelend maar als ondersteunend: we kijken samen naar wat er ligt, omschrijven welke klus we moeten klaren en geven gezamenlijk de koers aan.”

De Piet Hein doet het goed. Hoe beïnvloedt het resultaat van één school de andere scholen in de groep, ook als het minder goed gaat?

Rutger: “Dat zou ik ook zeggen inderdaad. En kijk, iedere school heeft een eigen verhaal. Het imago van de ene heeft geen invloed op dat van de andere. Financieel geldt hetzelfde. Als stichting moet je altijd reserve op de financiën hebben. Als een school in een noodlijdende situatie komt, bekostig je wat nodig is uit die reserves. Dat voelen de anderen dus niet direct in hun begroting.”

ABSA is met 5 scholen en 1.800 leerlingen een middelgroot scholenbestuur. Welke rol kun je spelen op beleidsniveau in Amsterdam?

Rutger: “We zijn een kleinere speler in de stad. Formeel weegt de stem van grotere scholengroepen zwaarder dan de onze. Maar daar heb ik geen boodschap aan. *(lacht)* Of je 5 of 30 scholen vertegenwoordigt, zou wat mij betreft niets moeten zeggen over de inbreng die je hebt. Als je je zaakjes maar op orde hebt en kunt laten zien dat je grip hebt op je kwaliteit: dan heb je recht van spreken, vind ik. En je moet goed ingelezen, geïnformeerd en betrokken zijn zodat je weet waar je het over hebt in het Breed Bestuurlijk Overleg. Netwerken is ook heel belangrijk om met collega’s samen op te trekken op specifieke thema’s in de stad, zoals het lerarentekort, stagevergoedingen, huisvestingsafspraken en inclusief onderwijs.”

Jan: “Ook als kleine speler kun je prikkelen in een omgeving van vele grotere. Het onderwijs is soms als een containerschip dat moeilijk in beweging te krijgen is en lastig bij te sturen. ABSA is een bootje dat makkelijk laveert, kan aanhaken bij een vloot en zich weer kan loskoppelen. Op zijn Piet Heins gezegd...”

Ouders hebben inspraak bij ABSA via de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR). In deze GMR zijn per school 1 personeelslid en 1 ouder vertegenwoordigd, die ook zitting hebben in de medezeggenschapsraad (MR) van de school. De GMR overlegt regelmatig met het stichtingsbestuur om zowel gevraagd als ongevraagd advies te geven. Over een aantal zaken heeft de GMR instemmingsrecht. De GMR komt zes tot zeven keer per jaar bij elkaar. Daarnaast is er jaarlijks een vergadering met alle leden van de afzonderlijke MR’s. De bijeenkomsten en de verslagen van de MR en de GMR zijn in principe openbaar. De notulen van de GMR zijn te downloaden van de [ABSA-website](#), die van de MR van de [website van de Piet Hein](#).

Rutger, je drijfveer is dat ieder kind gezien wordt. Sta je daar als bestuurder niet te ver vanaf?

Rutger: "Ik denk dat alles wat ik doe direct of indirect naar die missie te herleiden is. Maar het klopt, in deze rol heb ik wel meer afstand. Die probeer ik zo kort mogelijk te houden. Ik wil zichtbaar en aanwezig zijn op scholen, ik wil aanspreekbaar zijn voor alle teamleden; uiteraard zonder dat de schooldirecteuren het idee hebben dat ik op hun stoel ga zitten. Bij ABSA kan dat, juist omdat het 5 scholen zijn en geen 30. Dat laat me toe om nauw betrokken te zijn."

Jan: "Bestuurders van andere scholengroepen hebben het over thema's en cijfers. Jij spreekt altijd nog over 'kinderen'. Ik denk dat we dát nooit mogen verliezen. Het gaat namelijk niet om onze scholen, maar om het onderwijs dat we onze kinderen geven."

De themanieuwsbrieven zijn een initiatief van het team van de Piet Hein om u te informeren over de onderwijskundige keuzes en het werk achter de schermen. Is er een onderwerp waar u meer over wilt lezen in een volgende themanieuwsbrief? Uw suggesties en vragen zijn van harte welkom: jan.wegman@basisschoolpiethein.nl.